

Geconsolideerd jaarverslag 2018

Stichting Questionmark / QM Intelligence B.V.
te Amsterdam

datum 20 mei 2019
kenmerk 19-367/MaB

Inhoudsopgave

	<u>Pagina</u>
<u>Bestuursverslag</u>	1
Geconsolideerde jaarrekening	
A. Balans	7
B. Staat van baten en lasten	8
C. Algemene toelichting	9
D. Toelichting op de balans	12
E. Toelichting op de staat van baten en lasten	14
<u>Overige gegevens</u>	17
Bijzondere gebeurtenissen na balansdatum	
Bestemming saldo	
Enkelvoudige jaarrekening	
A. Balans	18
B. Staat van baten en lasten	19
C. Algemene toelichting	20
D. Toelichting op de balans	21
E. Toelichting op de staat van baten en lasten	23
<u>Overige gegevens</u>	26
Bijzondere gebeurtenissen na balansdatum	
Bestemming saldo	

Bestuursverslag

De droom van Questionmark

Ons huidig economisch stelsel is gebaseerd op winst en groei. De behoefte aan snelle winst is zo groot dat in productieketens mensen in zwakkere posities, het klimaat, de biodiversiteit, de bodem, het dierenwelzijn, maar ook onze gezondheid steeds verder in de verdrukking komen. De productie van consumentengoederen heeft hier een zeer groot aandeel in. Zij is namelijk verantwoordelijk voor 60% van de wereldwijde CO2-emissies, driekwart van alle kinder- en gedwongen arbeid, twee derde van de kap van tropisch regenwoud en een substantieel deel van leefstijl gerelateerde ziektes. Van alle industrieën die consumentenproducten maken, heeft bij uitstek de voedselindustrie de grootste invloed op de natuur en het milieu, op mensenrechten, dierenwelzijn en uiteraard op onze persoonlijke gezondheid.

De afgelopen jaren hebben we de bewustwording rond de benodigde transitie in ons voedselsysteem enorm zien groeien. Questionmark is een belangrijke aanjager en bron van informatie in deze positieve beweging. Echter, gezien de lange internationale waardenketens en het grote gebrek aan transparantie daarin, de oneerlijke en schadelijke kostprijsberekeningen, diepgewortelde prijzenoorlogen en andere zwaar gevestigde belangen, staan we nog maar aan het begin van bewustwording en moet de actiegerichte en diepgaande transitie voor de grote meerderheid van de industrie überhaupt nog op gang komen. Dat is onze drijfveer.

Wij geloven dat deze race to the bottom, waarin bedrijven een hoofdrol spelen, kan worden omgezet naar een race to the top. Onder deze race to the top verstaan we een beweging van bedrijven die in steeds grotere getale concurreren op kwalitatieve waarden, zoals duurzaamheid en gezondheid, in plaats van concurrentie alleen op prijs. Systematische verandering bewerkstelligen bij foodproducenten is daarom onze eerst prioriteit. Maar omdat het aanbod van bedrijven mede bepaald wordt door de vraag van consumenten, zien wij het betrekken van consumenten als een belangrijk middel in onze strategie.

Een ander belangrijk middel is het creëren van transparantie rond de gezondheid en duurzaamheid van producten. Alleen al het publiek beschikbaar zijn van informatie maakt namelijk dat bedrijven zich kwetsbaar voelen en willen zorgen dat ze 'goed' bezig zijn met verbetering in hun ketens en productsamenstellingen.

Voortbouwend op haar droom heeft Questionmark in 2018 zowel richting consumenten als bedrijven mooie resultaten behaald.

Doelstelling Questionmark

Questionmark's missie is om bij te dragen aan systematische verduurzaming van producten en productieketens. Voor Questionmark betekent verduurzaming het gezonder maken van producten en het naar beneden brengen van de negatieve impact die productieketens hebben op het milieu (klimaat, biodiversiteit/bodem, water), mensenrechten (kinder- en gedwongen arbeid, discriminatie, leefbaar loon, etc.) en dierenwelzijn (huisvesting, transport, gezondheid, etc.).

Verslag 2018

Questionmark stimuleert de race to the top

In 2018 heeft Questionmark het concept van productwijzers verder ontwikkeld en acht productgroepen vergeleken op duurzaam- en gezondheid in de productwijzers. Producten die onder de loep zijn genomen, zijn: cornflakes, rookworst, eiersalade, vruchtenkwark, hazelnootpasta, pastasaus, krokante muesli en stampotten.

Impact van de hazelnootpastawijzer:

- Een van de effecten van deze wijzer was dat Nutella (Ferrero) openheid gaf over mogelijke kinderarbeid bij de hazelnootboeren waarmee zij werkt, en over het loon dat hazelnootplukkers krijgen. Deze openheid is het begin van verbetering.
- Supermarktketen Jumbo adverteerde in iedere landelijke supermarkt op het schap met haar eerste plaats in de Questionmark Hazelnootpastawijzer.

Impact krokante muesliwijzer:

- Vier van de zestien merken reduceert de suiker in hun muesli.
- Drie van de zestien merken verwijderde niet-duurzame palmolie uit hun product.
- Overigens zijn er nog drie merken die nog steeds niet-gecertificeerde palmolie gebruiken.

Impact stampotwijzer:

Het gehalte zout in stampotten bleek opzienbarend. Berichten hierover verschenen in de Consumentengids, VMT en het AD.

Naast vergelijkingen op product- en categorieniveau is het een lang gekoesterde wens van Questionmark om ook supermarkten met elkaar te vergelijken op hun inspanningen rondom duurzaam en gezond (assortimentsniveau). In 2018 hebben we hiertoe de eerste stappen gezet, in samenwerking met de Transitiecoalitie Voedsel. Met een financiële bijdrage van de Raad voor Ondernemend Nederland hebben we een eerste onderzoek uitgevoerd naar de haalbaarheid van het uitbrengen van een 'Superlijst'. Hiervoor heeft onder andere een stakeholderoverleg plaatsgevonden met experts, zoals Milieu Centraal (Prof. Jaap Seidell) en supermarkten waaronder Jumbo, AH en Lidl.

In 2017 is Questionmark begonnen de methode, om informatie te generen over de duurzaamheid van producten, te optimaliseren. Daarbij zijn drie randvoorwaarden meegenomen:

1. Meer ruimte voor het échte verhaal achter producten uit de supermarkt.
2. Draagvlak door wetenschappelijke onderbouwing.
3. Schaalbaarheid door aansluiting bij internationale standaarden.

Begin 2018 is daarom afscheid genomen van de rapportcijfers voor producten en is de samenwerking met The Sustainability Consortium en de WUR geïntensiveerd om tot een nieuwe methode voor het vergelijken van producten op duurzaamheid te komen. Dit traject maakt onderdeel uit van het project Trusted Source van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedsel en voor de ontwikkeling is nadrukkelijk ook de samenwerking gezocht met voedselproducenten. In mei 2018 is Questionmark gestart met de pilot 'Transparant over Duurzaamheid', waarin tien bedrijven deelnamen om de vragenlijsten te testen. Vervolgens is deze informatie omgezet naar webpagina's voor consumenten, die in samenwerking met de WUR in het najaar getest zijn op aantrekkelijkheid en begrijpelijkheid onder de doelgroep. In 2019 wordt deze ontwikkeling verder voortgezet met het opschalen van het aantal deelnemers en het uitbrengen van product rankings, gebaseerd op de onderzoeksmethode van Transparant over Duurzaamheid.

Questionmark was in 2018 ook diverse malen in de media, waaronder Vrij Nederland, RTL Nieuws, De Telegraaf, AD.nl en Nu.nl.

Wij stimuleren niet alleen, maar faciliteren bedrijven ook in de race to the top

Questionmark wil niet alleen aanjager, maar ook onderdeel zijn van de oplossing, die de wedloop naar meer gezonde en duurzame producten mogelijk maakt. Daarom bieden wij bedrijven oplossingen om transparant te zijn en informatie die ze helpt om de volgende stap naar meer gezonde en duurzame producten te nemen. Het product performance dashboard, de API, biedt bedrijven de mogelijkheid onze data af te nemen. Het programma Transparant over Duurzaamheid biedt bedrijven een kanaal waar ze op een geloofwaardige manier transparant kunnen zijn over duurzaamheid. Deelname betekent ook inzage in de 'sustainability toolkits' van TSC. Deze toolkits geven inzicht in de meest relevante hotspots van een keten en welke verbeterstappen er per hotspot te nemen zijn. Samenwerking met bedrijven vindt plaats via QM intelligence, de dochteronderneming van Questionmark. Doordat Questionmark geen rechtstreekse zakelijke relaties met bedrijven onderhoudt, wiens producten zij in haar productwijzers beoordeelt, kan zij haar onafhankelijkheid waarborgen.

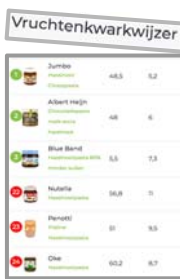

Impact

Questionmark geeft consument rol in transitie van race to the bottom naar race to the top

Een meer compleet overzicht van de impact die Questionmark in de eerste vijf jaar van haar bestaan maakt, wordt medio 2018 in een apart impact verslag gepubliceerd. Hieronder enkele voorbeelden.

	<p>Iedere maand vinden 50.000 mensen informatie via Questionmark.</p>
	<p>Kinderdagverblijven en zorginstellingen zien gezondheidsinformatie bij hun webbestellingen.</p>
	<p>Keurmerken versnellen verbetering van hun criteria gedreven door Questionmark onderzoeken, zoals de aankondiging van het keurmerk voor 'wild' na diverse optredens van Questionmark op tv over dit onderwerp in 2015-2017.</p>

Questionmark helpt producenten concurreren op gezond, duurzaam, eerlijk en diervriendelijk

	<p>Producenten gestimuleerd in concurrentie op gezond, duurzaam, eerlijk en diervriendelijk.</p>
	<p>Bedrijven voelen zich beloond voor inspanningen op het gebied van duurzaamheid en gezondheid.</p>
	<p>Supermarkten gebruiken het QMi dashboard om hun producten op gezondheid te vergelijken met de concurrentie.</p>
	<p>QM intelligence blijft via Ronde Tafels in dialoog met voedselbedrijven en supermarkten over gezondere en duurzamere producten, dataverrijking en consumentenbehoeften.</p>

Vooruitblik

In 2019 gaat Questionmark opschalen op de ingeslagen weg. Met een vernieuwde methode op duurzaamheid wordt gewerkt aan meer transparantie in de productieketens van voedsel. Bestaande samenwerkingen met The Sustainability Consortium, de WUR en LNV zijn hierin cruciaal. Daarnaast wordt ook gezocht naar samenwerking met ministeries van VWS en BuZa. In het eerste kwartaal werden de eerste resultaten zichtbaar van in de pilot deelnemende bedrijven. In het tweede kwartaal gaan ook de eerste productvergelijkingen op basis van de vernieuwde methode live en in het derde kwartaal zal Questionmark haar ambitie om 'de nieuwe norm' voor transparantie te zijn groots aan de wereld bekend maken. Tegelijkertijd is het doel om zoveel mogelijk bedrijven te laten deelnemen in het programma Transparant over Duurzaamheid. Om bedrijven hiertoe te interesseren en zelf te leren over behoeftes bij bedrijven blijven er met regelmaat Ronde Tafel sessies georganiseerd worden.

Voor het realiseren van zichtbaarheid, van de door ons gerealiseerde transparantie, consumentenbereik en impact bij bedrijven, zal Questionmark zich meer dan voorheen richten op haar opgebouwde netwerk van influencers, journalisten, opinie- en beleidsmakers. Naast de kritische consument zijn dit de gebruikers van de Questionmark informatie en via hen kan de stimulans voor bedrijven om te (blijven) verduurzamen verder worden vergroot.

Naar verwachting zal ook de eerste supermarktvergelijking (Superlijst) in het eerste halfjaar van 2019 het levenslicht zien. De verwachte impact van deze publicatie is groot, afgemeten aan de grote interesse van supermarkten om te kunnen anticiperen op deze eerste ranglijst.

Bestuur en directie

Questionmark is een stichting met een statutair bestuur. Het bestuur heeft de bevoegdheid om de directeur aan te nemen, te ontslaan en zijn/ haar beloning te bepalen. Op voordracht van de directeur stelt het bestuur jaarlijks de strategie en begroting vast. Het bestuur komt vier keer per jaar bij elkaar en is onbezoldigd. De leden van het bestuur mogen geen betaalde aanstelling hebben bij een bedrijf waarvan Questionmark de producten beoordeeld.

Voor vaststelling van de beloning van de directeur is de leidraad de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties (zie www.goededoelennederland.nl). De adviesregeling geeft aan de hand van zwaarte-criteria een maximumnorm van het jaarinkomen. Deze maximumnorm is vastgesteld door middel van een puntensysteem. De zwaarte van de directeursfunctie bij Questionmark is vastgesteld op een score van 375 punten. Dit betekent dat het totaal jaarinkomen van de directeur in 2019 niet boven de maximumnorm van € 103.905 mag komen. In werkelijkheid ligt het salaris onder deze norm.

Het bestuur bestond in 2018 uit de volgende personen:

- Teresa Fogelberg (voorzitter)
- Herman Kienhuis (auditcommissie)
- Jan van Betten (auditcommissie) – afgetreden in 2018
- Willy Wagenmans – afgetreden in 2018
- Dina Boonstra – afgetreden in 2018
- Sylvia Borren
- Emma Coles
- Lisa Jordan

Questionmark en QM intelligence

Questionmark is eigenaar en verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de methode om producten te vergelijken. Daarnaast ontwikkelt zij informatie en tools gericht op consumenten. Questionmark is ook 100% eigenaar van de onderneming QM intelligence. QM intelligence heeft een gebruikerslicentie op de database van Questionmark. Hiermee ontsluit zij de data van Questionmark voor derde partijen, zoals bedrijven in de voedselindustrie, maatschappelijke organisaties en overheid. Om haar onafhankelijkheid te bewaren doet Questionmark zelf geen zaken met derde partijen die gebruik willen maken van haar methode, data of consumentenkanaal. Zo kan er geen belangenverstremming ontstaan bij de ontwikkeling van deze zaken. QM intelligence heeft de statutair vastgelegde doelstelling dat al haar activiteiten bijdragen aan de verwezenlijking van de missie van Questionmark en dat zij inkomsten genereert die de continuïteit van Questionmark waarborgen.

Over dit verslag

Dit is het zesde jaarverslag van Questionmark sinds de oprichting in 2012. Tevens is dit het tweede geconsolideerde jaarverslag van de Stichting Questionmark en QM intelligence B.V. Consolidatie vindt plaats volgens de integrale methode. Intercompany-verhoudingen worden in de geconsolideerde jaarrekening geëlimineerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld op basis van de Richtlijnen Jaarverslaggeving en de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en RJ 640. Het doel van dit verslag is om verantwoording af te leggen over de resultaten van Questionmark, inclusief financiële resultaten. Questionmark voldoet hiermee aan haar plicht als stichting met een Algemeen Nut Beogende Instelling (de door de Belastingdienst verleende ANBI-status).

Bij het schrijven van dit verslag zijn de volgende primaire doelgroepen voor ogen gehouden: de Belastingdienst, de Nationale Postcode Loterij en Greenpeace. Daarnaast zijn ook (potentiële) donateurs, consumenten, partners in de vorm van maatschappelijke organisaties en bedrijven doelgroepen voor dit verslag. Questionmark hoopt met dit verslag aan de informatiebehoefte van haar doelgroepen te voldoen. Questionmark verwelkomt alle feedback, ook van andere dan de genoemde doelgroepen, en zal deze zo nodig verwerken in het volgende jaarverslag.

Stichting Questionmark

Btw-nummer : NL 8519.63.572.B.01

KvK-nummer : 5606359

Vaststelling jaarrekening

Dit jaarverslag betreft het boekjaar dat loopt van 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018.

Het bestuur heeft de jaarrekening 2018 vastgesteld op 20 mei 2019. Het geconsolideerde resultaat over het boekjaar bedraagt € 198.586 negatief. Het enkelvoudige resultaat over het boekjaar van Stichting Questionmark bedraagt € 198.586 negatief.

Amsterdam, 20 mei 2019

T.C. Fogelberg

Geconsolideerde jaarrekening 2018

A. Balans

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
ACTIVA		
Materiële vaste activa	<u>434</u>	<u>2.389</u>
Vlottende activa		
- Kortlopende vorderingen	103.399	52.581
- Liquide middelen	<u>337.007</u>	<u>604.506</u>
Totaal vlottende activa	<u>440.406</u>	<u>657.087</u>
Totaal activa	<u><u>440.840</u></u>	<u><u>659.476</u></u>
PASSIVA		
Groepsvermogen	<u>349.299</u>	<u>547.885</u>
Kortlopende schulden	<u>91.541</u>	<u>111.591</u>
Totaal passiva	<u><u>440.840</u></u>	<u><u>659.476</u></u>

B. Staat van baten en lasten

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
	€	€
BATEN		
Bijdrage NPL	465.362	982.236
Bijdrage subsidies	35.650	40.000
Inkomsten uit dienstverlening	<u>128.450</u>	<u>59.182</u>
Totaal baten	<u>629.462</u>	<u>1.081.418</u>
 <u>Lasten</u>		
Personeel	687.173	789.259
Afschrijvingen	1.955	4.226
Overige kosten	<u>138.945</u>	<u>138.347</u>
Totaal lasten	<u>828.073</u>	<u>931.832</u>
 Saldo van baten en lasten	 -198.611	 149.586
Rente baten	<u>25</u>	<u>99</u>
 Netto resultaat	 <u><u>-198.586</u></u>	 <u><u>149.686</u></u>

C. Algemene toelichting

Algemeen

De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op basis van continuïteit van de stichting. Hierbij wordt in aanmerking genomen dat zij tot en met 2019 bijdragen ontvangt uit het Droomfonds van de Nationale Postcode Loterij. Via Stichting Greenpeace Nederland worden deze bijdragen tot in 2019 uitgekeerd op basis van vooraf afgesproken mijlpalen. Om de continuïteit van Questionmark te waarborgen is in 2015 QM intelligence B.V. opgericht. Deze entiteit heeft als doel om 'not for profit' inkomsten te genereren, door de verkoop van abonnementen op een product intelligence dashboard, API en onderzoek op maat. Over deze omzet zal, in ruil voor het gebruik van de database van Questionmark, een licentiebijdrage worden afgedragen aan de stichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van vorig jaar.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld op basis van de Richtlijnen Jaarverslaggeving en de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en RJ 640.

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld. Winsten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Verliezen worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn voorzien.

Activering op de balans van materiële activa vindt plaats als het actief een economische levensduur kent van meer dan één jaar. Ook voor de activering van externe uitgaven voor immateriële activa, te weten onderzoek en ontwikkeling, geldt dat deze zelfstandig een economische levensduur heeft van meer dan één jaar of dat de uitgaven een bijdrage leveren aan een immaterieel actief met eveneens een economische levensduur langer dan één jaar. Het in eigen beheer uitgevoerd onderzoek wordt opgenomen onder personeelskosten en wordt niet geactiveerd.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, separaat worden de cumulatieve afschrijvingen opgenomen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien middelen niet vrij ter beschikking staan, wordt hiermee bij de waardering rekening mee gehouden en wordt dit expliciet benoemd.

Groepsvermogen

De stichting heeft geen terugbetalingsverplichting aan Stichting Greenpeace indien uitgekeerde mijlpaalbetalingen niet volledig zijn besteed. Overschotten en tekorten in de staat van baten en lasten komen ten gunste (overschot) dan wel ten laste (tekort) van het groepsvermogen.

Grondslagen voor de bepaling van het saldo van baten en lasten

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben, winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Baten

Onder baten worden in de Stichting de netto-omzet, subsidies en de bijdrage van de Nationale Postcode Loterij verantwoord. De bijdrage van de Nationale Postcode Loterij wordt door Stichting Greenpeace uitgekeerd aan Stichting Questionmark op basis van vooraf afgesproken mijlpalen. De daadwerkelijke ontvangsten in 2018 van Stichting Greenpeace worden als baten verantwoord.

De baten in de bv zijn netto-omzet. Ten aanzien van de realisatie van de baten wordt onder andere een licentie fee betaald aan de stichting.

Lasten

Onder lasten wordt verstaan de kosten van de verkregen goederen en diensten. In het bijzonder worden hier de ontwikkelingskosten voor de app, het product intelligence dashboard, de database en de kosten voor research genoemd. Deze kosten worden niet geactiveerd, maar via de winst-en-verliesrekening ten laste van het resultaat gebracht.

Afschrijvingen inventaris

De afschrijving op inventarissen (laptops, bureaus en bureaustoelen) wordt berekend op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur van drie jaar.

D. Toelichting op de balans

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
<u>Materiële vaste activa</u>		
<i>Bedrijfsinventaris</i>		
Aanschafwaarden per 1 januari	30.406	33.150
Cumulatieve afschrijving per 1 januari	<u>28.017</u>	<u>26.039</u>
Boekwaarde per 1 januari	<u>2.389</u>	<u>7.111</u>
Investeringen in het boekjaar	0	0
Afschrijvingen in het boekjaar	1.955	4.588
Desinvesteringen in het boekjaar	1.934	2.744
Afschrijving desinvesteringen	1.934	2.609
Terugneming waardevermindering	0	-361
Aanschafwaarde per 31 december	28.472	30.406
Cumulatieve afschrijving per 31 december	<u>28.038</u>	<u>28.017</u>
Boekwaarden per 31 december	<u><u>434</u></u>	<u><u>2.389</u></u>
<u>Kortlopende vorderingen</u>		
Debiteuren	75.937	21.958
Borg Creditcard	15.119	15.094
Vooruitbetaalde bedragen	7.579 *	7.973
Nog te ontvangen bedragen	3.896	835
Dubieuze debiteuren	0	4.942
Omzetbelasting	0	1.779
Vorderingen personeel	<u>868</u>	<u>0</u>
Totaal kortlopende vorderingen	<u><u>103.399</u></u>	<u><u>52.581</u></u>

* Dit betreft met name abonnementskosten voor 2019.

De vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar. Er is geen voorziening voor oninbaarheid getroffen.

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
<u>Liquide middelen</u>		
Zaken rekening	164.659	81.475
Rendement rekening	<u>172.348</u>	<u>523.031</u>
Totaal liquide middelen	<u><u>337.007</u></u>	<u><u>604.506</u></u>

De liquide middelen bestaan uit banktegoeden en staan ter vrije beschikking van de stichting.

Groepsvermogen

Beginstand per 1 januari	547.885	398.199
Resultaat boekjaar	<u>-198.586</u>	<u>149.686</u>
Eindstand per 31 december	<u><u>349.299</u></u>	<u><u>547.885</u></u>

Kortlopende schulden

Reservering vakantiegeld en -dagen	27.187	38.253
Loonheffing	20.644	30.135
Omzetbelasting	17.724	0
Vooruitontvangen bedragen	11.932	6.363
Crediteuren	9.125	8.586
Nog te betalen bedragen	<u>4.929</u>	<u>28.254</u>
Totaal kortlopende schulden	<u><u>91.541</u></u>	<u><u>111.591</u></u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Via Greenpeace ontvangt Questionmark sinds februari 2013 uitkeringen uit het Droomfonds van de Nationale Postcode Loterij. Het totale Droomfonds is in 2013 in zijn geheel overgemaakt aan Stichting Greenpeace Nederland, die het geld beheert voor Questionmark. Op basis van overeengekomen mijlpalen zal het nog resterende bedrag van € 465.362 in 2019 ter beschikking worden gesteld.

Questionmark is een verplichting aangegaan voor de huur van een locatie aan de Distelweg 451 te Amsterdam voor één jaar. De huur (exclusief servicekosten) bedraagt in 2019 € 862 (exclusief btw) per maand. De opzegtermijn bedraagt twee maanden.

E. Toelichting op de staat van baten en lasten

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
	€	€
BATEN		
Bijdrage NPL	465.362	982.236
Bijdrage subsidies	35.650	40.000
Inkomsten uit dienstverlening	<u>128.450</u>	<u>59.182</u>
Totaal baten	<u><u>629.462</u></u>	<u><u>1.081.418</u></u>

Bij de baten dient te worden vermeld dat Questionmark tot en met 2019 deels is gefinancierd met een gift uit het Droomfonds van de Nationale Postcode Loterij. Via Stichting Greenpeace Nederland worden inkomsten ontvangen op basis van bereikte mijlpalen.

LASTEN

Personeel

Lonen en salarissen	484.292	524.082
Sociale lasten	94.827	98.284
Bijdrage aan te wenden voor pensioen	49.647	53.555
Overige personeelskosten	17.966	98.324
Honoraria	63.983	70.751
WBSO subsidie	<u>-23.542</u>	<u>-55.736</u>
Totaal personeel	<u><u>687.173</u></u>	<u><u>789.259</u></u>
<i>Aantal fte op 1 januari</i>	8,3	11,6
<i>Aantal fte op 31 december</i>	8,0	8,3

Het aantal fte 2018 is, net zoals de totale personeelskosten, gedaald ten opzichte van 2017. Het gemiddeld aantal fte (exclusief inhuur) 2018 was 8,4 fte. In 2017 was dit 9,2 fte. Onder de overige personeelskosten bevinden zich onder andere de reservering vakantiegeld, vergoeding ziekengeld, verzekeringskosten, reiskosten, seminars en opleidingskosten.

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
	€	€
<u>Afschrijvingen</u>		
Afschrijvingskosten bedrijfsinventaris	1.955	4.226
Totaal afschrijving activa	<u>1.955</u>	<u>4.226</u>
 <u>Overige kosten</u>		
Marketing & communicatie	31.961	48.305
Software development	10.612	11.038
Operations & facilities	48.110	42.196
Finance & organisation	28.129	23.461
Research	20.133	13.347
Totaal overige kosten	<u>138.945</u>	<u>138.347</u>
 - Marketing & communicatie		
Marketing & communicatie	22.597	29.180
Campagnes	5.860	16.472
Events	1.718	2.350
Overig	1.786	303
Totaal marketing & communicatie	<u>31.961</u>	<u>48.305</u>
 - Software development		
Algemeen (online, hosting, etc.)	10.612	11.038
Totaal software development	<u>10.612</u>	<u>11.038</u>
 - Operations & facilities		
Huisvestingskosten	22.985	30.666
Office equipment en software	5.696	5.673
Abonnementen en contributies	1.077	3.226
Representatie en overig	18.352	2.631
Totaal operations & facilities	<u>48.110</u>	<u>42.196</u>

	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Realisatie 2017</u>
	€	€
- Finance & organisation		
Te vorderen btw oninbaar 2017 en 2018	17.024	0
Bank- en verzekeringskosten	2.224	1.427
Administratiekosten	3.409	2.625
Accountantskosten	1.387	9.444
Juridische en advieskosten	<u>4.085</u>	<u>9.965</u>
Totaal finance & organisation	<u>28.129</u>	<u>23.461</u>
Totaal lasten	<u>828.073</u>	<u>931.832</u>

Overige gegevens

Bijzondere gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen bijzondere gebeurtenissen voorgedaan na de balansdatum van 31 december 2018.

Bestemming saldo

De jaarrekening 2018 is schriftelijk vastgesteld in de bestuursvergadering van 20 mei 2019. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 is besloten het negatieve saldo van € 198.586 te onttrekken aan het groepsvermogen.

Enkelvoudige jaarrekening 2018

A. Balans

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
ACTIVA		
Vaste activa		
- Materiële vaste activa	245	1.212
- Financiële vaste activa	<u>44.297</u>	<u>30.089</u>
Totaal vaste activa	<u>44.542</u>	<u>31.301</u>
Vlottende activa		
- Kortlopende vorderingen	50.716	8.109
- Liquide middelen	<u>321.838</u>	<u>579.296</u>
Totaal vlottende activa	<u>372.554</u>	<u>587.405</u>
Totaal activa	<u><u>417.096</u></u>	<u><u>618.706</u></u>
PASSIVA		
Vermogen	<u>349.299</u>	<u>547.885</u>
Kortlopende schulden	<u>67.797</u>	<u>70.821</u>
Totaal passiva	<u><u>417.096</u></u>	<u><u>618.706</u></u>

B. Staat van baten en lasten

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
	€	€
BATEN		
Bijdrage NPL Droomfonds	465.362	982.236
Doorbelaste kosten	170.070	166.893
Overige opbrengsten	<u>37.737</u>	<u>0</u>
Totaal baten	<u>673.169</u>	<u>1.149.129</u>
 <u>Lasten</u>		
Personeel	361.914	384.496
Afschrijvingen	967	3.132
Overige kosten	<u>58.858</u>	<u>70.114</u>
Totaal lasten	<u>421.739</u>	<u>457.742</u>
 Rente baten	 0	 27
Resultaat deelneming	<u>-450.016</u>	<u>-541.729</u>
 Netto resultaat	 <u><u>-198.586</u></u>	 <u><u>149.686</u></u>

C. Algemene toelichting

Stichting Questionmark hanteert dezelfde waarderingsgrondslagen zoals in de geconsolideerde jaarrekening weergegeven, tenzij anders is vermeld.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde.

D. Toelichting op de balans

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
<u>Materiële vaste activa</u>		
<i>Bedrijfsinventaris</i>		
Aanschafwaarden per 1 januari	27.123	29.867
Cumulatieve afschrijving per 1 januari	<u>25.911</u>	<u>25.027</u>
Boekwaarde per 1 januari	<u>1.212</u>	<u>4.840</u>
Investeringen in het boekjaar	0	0
Afschrijvingen in het boekjaar	967	3.493
Desinvesteringen in het boekjaar	1.934	2.744
Afschrijving desinvesteringen	1.934	2.610
Terugneming waardevermindering	0	-362
Aanschafwaarde per 31 december	25.189	27.123
Cumulatieve afschrijving per 31 december	<u>24.944</u>	<u>25.911</u>
Boekwaarden per 31 december	<u><u>245</u></u>	<u><u>1.212</u></u>
<u>Financiële vaste activa</u>		
<i>Deelneming</i>		
Beginsaldo	30.089	69.474
Deelneming QM Intelligence B.V.	0	0
Agiostorting	464.224	502.344
Resultaat deelneming	-450.016	-541.729
(Terugname) afwaardering rek.courant	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal financiële vaste activa	<u><u>44.297</u></u>	<u><u>30.089</u></u>

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
<u>Kortlopende vorderingen</u>		
Debiteuren	43.137	0
Vooruitbetaalde bedragen	7.579	7.523
Nog te ontvangen bedragen	<u>0</u>	<u>586</u>
Totaal kortlopende vorderingen	<u><u>50.716</u></u>	<u><u>8.109</u></u>

De vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar. Er is geen voorziening voor oninbaarheid getroffen.

Liquide middelen

Zaken rekening	149.490	56.266
Rendement rekening	<u>172.348</u>	<u>523.030</u>
Totaal liquide middelen	<u><u>321.838</u></u>	<u><u>579.296</u></u>

De liquide middelen bestaan uit banktegoeden en staan ter vrije beschikking van de stichting.

Vermogen

Beginstand per 1 januari	547.885	398.199
Resultaat boekjaar	<u>-198.586</u>	<u>149.686</u>
Eindstand per 31 december	<u><u>349.299</u></u>	<u><u>547.885</u></u>

Kortlopende schulden

Af te dragen btw	33.030	12.698
Reservering vakantiegeld en -dagen	16.296	21.230
Loonheffing	12.426	12.688
Crediteuren	5.303	4.163
Nog te betalen bedragen	<u>742</u>	<u>20.042</u>
Totaal kortlopende schulden	<u><u>67.797</u></u>	<u><u>70.821</u></u>

E. Toelichting op de staat van baten en lasten

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
	€	€
BATEN		
Bijdrage NPL Droomfonds	465.362	982.236
Doorbelaste kosten	170.070	166.893
Overige opbrengsten	<u>37.737</u>	<u>0</u>
Totaal baten	<u><u>673.169</u></u>	<u><u>1.149.129</u></u>
LASTEN		
<u>Personeel</u>		
Lonen en salarissen	277.280	274.200
Sociale lasten	47.808	43.966
Bijdrage aan te wenden voor pensioen	28.143	27.717
Overige personeelskosten	8.683	36.853
Honoraria	<u>0</u>	<u>1.760</u>
Totaal personeel	<u><u>361.914</u></u>	<u><u>384.496</u></u>
<i>Aantal fte op 1 januari</i>	<i>4,0</i>	<i>6,9</i>
<i>Aantal fte op 31 december</i>	<i>4,0</i>	<i>4,0</i>

	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Realisatie 2017</u>
	€	€
<u>Afschrijvingen</u>		
Afschrijvingskosten bedrijfsinventaris	<u>967</u>	<u>3.132</u>
Totaal afschrijving activa	<u><u>967</u></u>	<u><u>3.132</u></u>
 <u>Overige kosten</u>		
Marketing & communicatie	20.826	40.071
Software development	0	98
Operations & facilities	7.396	13.013
Finance & organisation	21.909	10.637
Consultancy & research	<u>8.727</u>	<u>6.295</u>
Totaal overige kosten	<u><u>58.858</u></u>	<u><u>70.114</u></u>
 - Marketing & communicatie		
Marketing & communicatie	18.105	23.290
Campagnes	860	16.471
Events	859	7
Overig	<u>1.002</u>	<u>303</u>
Totaal marketing & communicatie	<u><u>20.826</u></u>	<u><u>40.071</u></u>
 - Software development		
Algemeen (online, hosting, etc.)	<u>0</u>	<u>98</u>
Totaal software development	<u><u>0</u></u>	<u><u>98</u></u>

	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Realisatie 2017</u>
	€	€
- Operations & facilities		
Huisvestingskosten	4.655	6.068
Office equipment en software	1.584	2.428
Abonnementen en contributies	593	3.221
Representatie en overig	<u>564</u>	<u>1.296</u>
Totaal operations & facilities	<u><u>7.396</u></u>	<u><u>13.013</u></u>
- Finance & organisation		
Te vorderen btw oninbaar	17.024	0
Bank- en verzekeringskosten	1.870	1.121
Administratiekosten	1.628	1.299
Accountantskosten	1.387	7.617
Juridische en advieskosten	<u>0</u>	<u>600</u>
Totaal finance & organisation	<u><u>21.909</u></u>	<u><u>10.637</u></u>
Totaal lasten	<u><u>421.739</u></u>	<u><u>457.742</u></u>

Overige gegevens

Bijzondere gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen bijzondere gebeurtenissen voorgedaan na de balansdatum van 31 december 2018.

Bestemming saldo

De jaarrekening 2018 is schriftelijk vastgesteld in de bestuursvergadering van 20 mei 2019. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 is besloten het negatieve saldo van € 198.586 te onttrekken aan het vermogen.